Gemeente Amsterdam

College van burgemeester en wethouders

B&W

Voordracht voor de College vergadering van 24 maart 2026

Portefeuille: Algemene Zaken

Agendapunt: B15

Tekst van openbare besluiten wordt gepubliceerd

Onderwerp

Kennisnemen van de toepassing van Capstone voor bewaren van e-mail voor sleutelfunctionarissen per Q2 2026

Het college van burgemeester en wethouders besluit

1. Kennis te nemen van de implementatie van de sleutelfunctiemethodiek Capstone in de gemeente Amsterdam per Q2 2026, zoals beschreven in de bijlage *Bewaren, zoeken en vinden van mail van sleutelfunctionarissen, ontwerp voor verantwoorde implementatie (Capstone & eDiscovery)*

Kernboodschap

Het college heeft kennisgenomen van de implementatie van de Capstone-methodiek voor e-mails. De toepassing van de methodiek vindt plaats vanaf het tweede kwartaal van 2026, zodat het te vormen college hier direct gebruik van maakt.

Bestuurlijke achtergrond

1. College B&W: 25-06-2025: Besloten dat Capstone in Amsterdam zal worden geïmplementeerd voor e-mail.
2. Coalitieakkoord 2022 - 2026
3. Collegebesluit van 7 maart 2023 om uitvoeren van de Wet open overheid (Woo) te versnellen en de informatiehuishouding op orde te brengen
4. Wet open overheid
5. Archiefwet

Bestuurlijke prioriteit

1. Coalitieakkoord 2022 - 2026
   Vertrouwen begint bij de overheid; het college wil bewoners en ondernemers centraal stellen en het vertrouwen van Amsterdammers in de gemeente vergroten. We richten de uitvoering van de Wet open overheid zo in dat een al te grote belasting op het ambtelijk apparaat wordt voorkomen.
2. Archiefwet
   De gemeente ontvangt, creëert en bewerkt informatie. Over deze informatie heeft de gemeente op basis van de Archiefwet een zorgplicht: Informatie die wordt gemaakt en ontvangen vanuit een gemeentelijke functie is van de gemeente en van de samenleving en moet daarvoor beschikbaar zijn en blijven voor verschillende doeleinden.
3. Agenda Vertrouwen
   Openbaarheid is een van de pijlers van een rechtvaardige en betrouwbare overheid. Voor onder andere verantwoording is toegang tot informatie nodig.
4. Programma Openbaarheid en Informatiehuishouding op Orde
   Het programma geeft uitvoering aan het collegebesluit van 7 maart 2023 om het uitvoeren van de Wet open overheid te versnellen en de informatiehuishouding op orde te brengen.

Capstone helpt bij het verder versnellen van het beschikbaar krijgen van informatie voor Woo-verzoeken.

Wettelijke grondslag

Artikel 160, eerste lid, aanhef en onder a, van de Gemeentewet stelt dat het college het dagelijks bestuur van de gemeente voert.

Wet open overheid: E-mail en chatberichten vallen onder de reikwijdte van de Archiefwet en de Wet open overheid.

Onderbouwing besluit

Ad 1 - Kennis te nemen van de implementatie van de sleutelfunctiemethodiek Capstone in de gemeente Amsterdam per Q2 2026, zoals beschreven in de bijlage *Bewaren, zoeken en vinden van mail van sleutelfunctionarissen, ontwerp voor verantwoorde implementatie (Capstone & eDiscovery)*.

Capstone, ook wel sleutelfunctiemethodiek genoemd, is een methode voor het duurzaam bewaren van e-mail. Het GMT, juni 2024, en het college, juni 2025, hebben eerderal principebesluiten genomen voor de inzet van Capstone voor e-mail in Amsterdam. Wat nu ter kennisneming voorligt is het ontwerp.

Het college gaf bij het eerdere principebesluit aan de ***intentie*** te hebben om Capstone in de toekomst ook toe te passen voor chatberichten, maar daarover nog vragen te hebben. Voor nu heeft de scope van het project zich beperkt tot Capstone voor e-mail en wordt er later opnieuw gekeken naar een aanpak voor chatberichten, om recht te doen aan de wensen van het College. Dit zal worden opgepakt met de kennis van nu en op basis van ontwikkelingen binnen Amsterdam en op Rijksniveau, om met een actueel en onderbouwd advies te komen.

- Capstone is nodig voor verder realiseren van de ambities van een open en transparante Gemeente Amsterdam, met bijpassende gevraagde organisatiecultuur.
- De implementatie per Q2 betekent dat Capstone tijdig van kracht zal zijn voor het vertrek van het huidige College en de start van het nieuwe College.
- Voor het ontwerp is afgestemd met diverse stakeholders, zowel in het volgen van Quality Assurance als in het maken van afspraken over wat nodig is voor de implementatie. Ook hebben er een sessie Ethische Bijsluiter en een Technische Sessie met een vertegenwoordiging van de medezeggenschap plaatsgevonden.
- Onderdeel van de implementatie is een communicatie-aanpak, met communicatieplan en communicatiestrategie (ook voor toekomstige sleutelfunctionarissen).
- Er zal een periode van nazorg zijn na de implementatie van Capstone in geval van vragen.
- Capstone draagt bij aan:
- Betere vindbaarheid en bruikbaarheid van e-mail en chatberichten
- Kunnen voldoen aan wet- en regelgeving, zoals archiefwetgeving, openbaarheidswetgeving, maar ook: privacy en informatiebeveiliging.
- Openbaarheid, één van de pijlers van een rechtvaardige en betrouwbare overheid.

Archivering e-mail

Bij de Gemeente Amsterdam moet elke medewerker zijn of haar werkgerelateerde e-mails opslaan waar de informatie bij hoort: in een dossier, of in een zaaksysteem. Dit wordt in de praktijk

onvoldoende nageleefd, waardoor deze e-mails vaak in persoonlijke e-mailboxen worden bewaard. Het kost veel tijd en capaciteit om e-mails te vinden en toegankelijk te maken, bijvoorbeeld voor beantwoording van een Woo-verzoek.

Aanpak archivering via Capstone van e-mail

Capstone is een andere aanpak, die aansluit bij nationale en internationale adviezen en gaat bestaan **naast** het reguliere beleid. Capstone gaat uit van zogeheten sleutelfunctionarissen, functionarissen die als belangrijke knooppunten van informatie worden gezien. Denk daarbij aan bestuurders en directeuren. De werkgerelateerde mails van de aangewezen sleutelfunctionarissen worden door middel van Capstone (ook) los van dossiers **permanent** bewaard.

- Capstone wordt niet met terugwerkende kracht toegepast.
- Capstone heeft betrekking op werkgerelateerde informatie. Privé-correspondentie is geen overheidsinformatie en valt niet binnen de methodiek.
- Capstone vraagt geen acties van sleutelfunctionarissen om de mails te bewaren, dit wordt automatisch geregeld en verder opgepakt.

Het doorzoeken van de informatie in geval van een Woo-verzoek

In geval van een Woo-verzoek kan de informatie worden doorzocht. Daarvoor zal de tool eDiscovery binnen Purview in Microsoft365 worden gebruikt. Dit is een krachtige tool en daarom zijn in het ontwerp zorgvuldig het proces, de benodigde rollen, rechten en de controle beschreven.

- Zoekacties hebben betrekking op werkgerelateerde informatie. Uiteraard is het raadzaam om werkmiddelen ook voor werkgerelateerde zaken te gebruiken.
- Sleutelfunctionarissen worden betrokken en geïnformeerd in het geval van een Woo-verzoek waarvoor in mails moet worden gezocht, maar het proces is meer gestroomlijnd, navolgbaar en vraagt minder van sleutelfunctionarissen dan in de huidige aanpak van zoeken in mailboxen.

Selectie voor bewaring

Zogeheten selectielijsten bepalen bewaartermijnen van informatie. Omdat door middel van Capstone de informatie wordt uitgezonderd van vernietiging, zal de informatie op termijn (uiterlijk na het verstrijken van de wettelijke overbrengingstermijn) worden overgebracht naar het Stadsarchief.

Nadere afstemming met stakeholders over de uit te voeren stappen voorafgaand aan de implementatie van de Capstone-methodiek en eDiscovery per Q2 2026:

- Directie Digitale Voorzieningen, in verband met het maken van afspraken over realisatie technisch ontwerp, rollen, taken en verantwoordelijkheden en proces- beheerinrichting;
- Directie P&O, in verband met het aanleveren van up-to-date lijsten van sleutelfunctionarissen, signalering van veranderingen op sleutelfuncties;
- Directie Digitale Strategie & Informatie, vanwege de betrokkenheid bij het afhandelen van Woo-verzoeken door het Stedelijk Team Openbaarheid;
- Stadsarchief, in verband met toekomstige overbrenging van de blijvend te bewaren mailbestanden, de aanlevervoorwaarden en de beschikbaarstelling van informatie.
- Bedrijfsvoeringsberaad, agendering ter kennisname als klankbord in het kader van het adviseren en besluiten over maatwerk en inzet ten aanzien van producten en diensten op het gebied van bedrijfsvoering

Duurzaamheid

De toepassing van de Capstone-methodiek levert geen bijdrage aan de gemeentelijke duurzaamheidsdoelstellingen.

Participatie

Niet van toepassing

Financiële onderbouwing

De implementatie van de Capstone methodiek heeft financiële consequenties en deze zijn reeds geraamd in de begroting (100% dekking).

De kosten voor de implementatie bedragen 175.000,- en worden gedekt binnen de begroting onder programmaonderdeel B.2 'Digitale Stad en Overheid'. Overige kosten vallen onder reguliere werkzaamheden.

Communicatie

Binnen de gemeente: Opnemen in de te publiceren besluitenlijst

Buiten de gemeente: Opnemen in de te publiceren besluitenlijst

Documenten

Registratienr.	Naam
AD2026-017164	Ontwerp Capstone .pdf (pdf)
AD2026-017165	Advies (pdf)
AD2026-017166	College van B&W (1) College van B&W Voordracht (pdf)

Besluit college van burgemeester en wethouders

Conform besloten